
YTL YATIRIMCI BİLGİLENDİRME KILAVUZU

1 Ocak 2005'ten itibaren ülkemiz Yeni Türk Lirası ile tanışıyor... Yıllardır etiketlerden taşan, hesap makinelerine sığmayan, bilgisayar yazılımlarını zorlayan, fiyatları okumamızı güçleştiren, kısaca hayatımızı zorlaştıran bolca sıfırdan nihayet kurtuluyoruz.

Günlük hayatımızın bu önemli değişime kısa sürede uyum sağlaması için, Yeni Türk Lirası uygulaması yansımalarının iyi bilinmesi ve anlaşılması gerekiyor.

Yeni Türk Lirası ile birlikte İMKB bünyesindeki piyasalarda da önemli değişimler söz konusu olmaktadır. Piyasalardaki değişiklikler ve dikkat edilmesi gereken önemli hususlar bu kılavuzda soru cevap yöntemiyle anlatılmaktadır.

1. Hisse Senetleri Piyasası

- **YTL ana başlıklarıyla Hisse Senetleri Piyasası'nda neleri değiştiriyor?**

YTL'nin Hisse Senetleri Piyasası'nda yapacağı temel değişiklikler üç ana başlıkta özetlenebilir.

FİYAT İLANI : 1000 TL nominal değer bazında ilan edilen piyasa fiyatları 1 YTL nominal değerli hisse senedi için ilan edilmeye başlanacaktır.

İŞLEM BİRİMİ : 1000 TL nominal değerli 1000 adet (1 milyon TL nominal) hisse senedinden oluşan işlem birimi "lot", yeni yapıda 1 YTL nominal değerli 1 adet hisse senedinden oluşacaktır.

EMİR TİPLERİ : Kusura emir tipi kaldırılmaktadır. Diğer emir tiplerinde herhangi bir değişiklik olmamaktadır.

- **Hisse senedi fiyatlarının YTL'ye çevrimi nasıl olacak?**

Yeni yapıda ilan edilecek piyasa fiyatı, hisse senedinin 1 YTL nominal değeri için oluşan piyasa fiyatı olacaktır. Bu fiyat, TL yapısındaki 1 milyon TL nominal değerli 1 lot hisse senedinin piyasa fiyatına karşılık gelmektedir. Kuruşla ifade edilebilen fiyat adımlarının gerekliliği nedeniyle fiyat gösteriminde iki de Yeni Kuruş hanesi bulunacaktır.

Örnek: Bazı şirketlerin mevcut TL fiyatları ile bu fiyatların YTL çevrimi aşağıda görülmektedir:

<u>SİRKET KODU</u>	<u>1000 TL Nominal İçin</u>	<u>1 YTL Nominal İçin</u>
ISATR.E	15.510.000	15.510,00
ISBTR.E	1.415.000	1.415,00
FMIZP.E	425.000	425,00
KARTN.E	95.500	95,50
EREGL.E	5.850	5,85
TRNSK.E	490	0,49

Yukarıda görüldüğü üzere, TL yapısında 5850 TL olarak ilan edilen piyasa fiyatı 1000 TL nominal değerli bir adet hisse senedine aittir. YTL yapısında ise aynı hisse senedinin piyasa fiyatı 1 YTL nominal değer için 5,85 YTL olarak, yani 5 Yeni Türk Lirası, 85 Yeni Kuruş olarak ilan edilecektir. YTL yapısında ilan edilecek piyasa fiyatının TL yapısındaki 1 lot hisse senedinin fiyatına eşit olduğu görülmektedir. Hisse senedinin YTL yapısında ilan edilecek fiyatı, pratik olarak, TL fiyatının 1000'e bölünmesi suretiyle bulunabilecektir.

- **Fiyat adımları YTL yapısında nasıl olacak?**

Fiyat adımlarının TL yapısındaki oransallığı YTL yapısında da korunmaktadır.

<u>Baz Fiyat Aralığı (TL)</u>	<u>Fiyat Adımları</u>	<u>Baz Fiyat Aralığı (YTL)</u>	<u>Fiyat Adımları</u>
10 – 2500	10 TL	0,01 - 2,50	0,01 YTL
2520 – 5000	20 TL*	2,52 - 5,00	0,02 YTL
5050 – 10000	50 TL	5,05 - 10,00	0,05 YTL
10100 – 25000	100 TL	10,10 - 25,00	0,10 YTL
25250 – 50000	250 TL	25,25 - 50,00	0,25 YTL
50500 – 100000	500 TL	50,50 - 100,00	0,50 YTL
101000 – 250000	1000 TL	101,00 - 250,00	1,00 YTL
252500 – 500000	2500 TL	252,50 - 500,00	2,50 YTL
505000 ve üzeri	5000 TL	505,00 ve üzeri	5,00 YTL

- 25 TL'lik fiyat adımı 1 Ekim 2004 tarihinden itibaren 20 TL olarak değiştirilmiştir.

- **İşlem birimi değişiyor mu?**

Mevcut yapıda 1000 TL nominal değerli 1000 adet hisse senedinden oluşan ve “lot” olarak tanımlanmış olan işlem birimi, YTL yapısında da lot olarak tanımlanmakta, ancak YTL yapısında 1 lot, 1 YTL nominal değerli 1 adet hisse senedinden oluşmaktadır. Bir başka ifadeyle, YTL'ye geçişle birlikte “adet” kavramı değişmekte, TL yapısındaki 1000 adet hisse senedi YTL yapısında 1 adet olarak tanımlanmaktadır.

TL Yapısı : 1.000.000 TL (nominal) = 1000 adet = 1 lot

YTL Yapısı : 1 YTL (nominal) = 1 adet = 1 lot

Örnek: TL yapısında sahip olunan 11000 adet, 11 milyon TL nominal değerdeki hisse senedi, YTL yapısında 11 YTL nominal değerli, 11 adet hisse senedine dönüşecektir.

- **YTL'ye geçiş sonrası küsurat emir tipi geçerliliğini koruyacak mı?**

YTL'li yapıda Borsa dahilinde tüm Hisse Senetleri Piyasası pazar ve piyasalarında küsurat işlemlerine son verilmektedir.

- **YTL'ye çevrildiğinde 1 adetten daha küçük miktarlara dönüşecek mevcut küsuratlar yeni yapıda nasıl işlem görecekler ?**

Mevcut yapıda 1 lot ve katlarından farklı miktarlar küsurat emri olarak işlem görmektedir. YTL yapısında 1 adetten (1 YTL) daha küçük miktarlara dönüşecek küsuratlar Borsa'da işlem göremeyecektir. Küsurat işlemleri sadece Borsa dışı lot altı işlemleri kapsamında, yetkili aracı kurumlar vasıtasıyla yürütülecektir.

Bu nedenle, yatırımcıların YTL geçişi öncesinde hesaplarında bulunan küsurat miktarlı hisse senetlerini lota tamamlamaları ya da satmaları hesapların YTL geçişi sonrasında işlem göremeyecek miktarlardan arındırılması açısından faydalı olacaktır.

Örnek: TL yapısında, bir şirkete ait 23.460 adet hisse senedi bulunan bir yatırımcının YTL'ye geçiş sonrası hesabında işlem görebilir nitelikli 23 adet (= 23 lot) hisse senedi olacaktır. 460 adetlik küsurat miktar 0,46 YTL nominal değerinde küsurat hisse senedi olarak aracı kurumdaki hesabında izlenebilecek, ancak Borsa'da işlem göremeyecektir.

- **Mevcut yapıda 1 lotu 1.000.000 TL nominalden farklı hisse senetlerinin durumu YTL yapısında ne olacaktır?**

TL yapısında "1 lot = 1000 adet = 1.000.000 TL nominal değer" eşitliği uygulaması dışında kalan üç hisse senedi bulunmaktadır. Bu hisse senetleri için YTL yapısında gerçekleştirilecek uygulamalar aşağıdadır;

Petrokent - TL uygulamasında, 1 lotu 1000 adetten oluşan diğer hisse senetlerinden farklı olarak, 1 lotu 1020 adet olan Petrokent hisse senedinin YTL yapısındaki 1 lotu, TL yapısında 1000 adete karşılık gelecek şekilde değiştirilmektedir. Bu değişiklik sonucu Petrokent'in işlem birimi diğer hisse senetlerinde olduğu gibi 1 YTL nominal değerli 1 adet hisse senedi olacaktır.

Dikkat: Hesabında 1 lot, Petrokent hisse senedi olan bir yatırımcının 1020 adet olan 1.020.000 TL nominal değerdeki hisse senedi YTL'ye 1,02 YTL nominal olarak dönüşecektir. Bu miktarın 1 YTL nominal değerli bölümü Borsa'da işlem görebilecek, ancak 0,02 YTL nominal değerli bölümü küsurat olarak hesapta kalacak ve Borsa'da işlem göremeyecektir. Bu nedenle, hesaplarında Petrokent hisse senedi bulunan yatırımcıların hesaplarındaki Petrokent hisse senetlerini YTL'ye geçiş öncesinde 1.000.000 TL nominal değer ve katlarında olan miktarlar haline getirmeleri YTL'ye geçiş sonrası hesaplarında Borsa'da işlem göremeyecek miktarların oluşmasını önleyecektir.

T. İş Bankası Kurucu - Nominal değeri bulunmayan T.İş Bankası Kurucu hisse senetleri TL yapısında olduğu gibi YTL yapısında da 1 adet bazında işlem görecektir. Dolayısıyla YTL yapısındaki piyasa fiyatı TL fiyatından 6 sıfır atılmak suretiyle bulunabilecektir.

Örnek: TL yapısında adedi 4.250.000.000 TL olan T.İş Bankası Kurucu tertibi hisse senedinin fiyatı YTL'ye dönüştürüldüğünde 4.250 YTL olacaktır.

T. İş Bankası A Tertibi - TL uygulamasında, 1 lotu 1000 adetten oluşan diğer hisse senetlerinden farklı olarak, 1 lotu 100 adet olan T.İş Bankası A Tertibi hisse senedinin YTL yapısındaki 1 lotu, TL yapısında 1000 adete karşılık gelecek şekilde değiştirilmektedir. Bu değişiklik sonucu, T.İş Bankası A Tertibi'nin işlem birimi diğer hisse senetlerinde olduğu gibi, 1 YTL nominal değerli 1 adet hisse senedi olacaktır.

Dikkat: Hesabında 1 lot, T. İş Bankası A Tertibi hisse senedi olan bir yatırımcının 100 adet olan 100.000 TL nominal değerdeki hisse senedi YTL'ye 0,10 YTL nominal olarak dönüşecektir. Bu miktar 1 YTL nominalden daha küçük olduğundan küsurat olarak hesapta kalacak ve Borsa'da işlem göremeyecektir. Bu nedenle, hesaplarında T. İş Bankası A Tertibi hisse senedi bulunan yatırımcıların hesaplarındaki T. İş Bankası A Tertibi hisse senetlerini YTL'ye geçiş öncesinde 1.000.000 TL nominal değer ve katlarında olan miktarlar haline getirmeleri YTL'ye geçiş sonrası hesaplarında Borsa'da işlem göremeyecek miktarların oluşmasını önleyecektir.

• **30 ve 31 Aralık 2004 tarihlerinde Hisse Senetleri Piyasası'nda işlem olacak mı?**

Yılın son iki işgünü olan 30 ve 31 Aralık 2004, Perşembe ve Cuma günlerinde Hisse Senetleri Piyasası'nda işlem yapılmayacaktır.

Takasbank açık olacak, 28 ve 29 Aralık 2004 tarihlerinde gerçekleşen işlemlerin takası 30 ve 31 Aralık 2004'te gerçekleştirilecektir.

• **Yatırımcıların özellikle dikkat etmesi gereken hususlar nelerdir?**

Fiyat Okuma: YTL yapısında ilan edilen fiyatların TL yapısındaki 1 lot hisse senedinin fiyatı olduğuna dikkat edilmelidir.

Emir Verme: Adet ve miktar kavramının değişmiş olması nedeniyle emirlerde yer alan fiyat ve miktar bilgilerinin YTL yapısındaki kavramlara göre oluşturulması gerekmektedir. Emirlerde miktar olarak TL yapısında sahip olunan hisse senedi adedinin kullanılması büyük hatalara yol açabilecektir. Emirlerin fiyat bilgilerinin belirlenmesinde ilgili hisse senedinin hangi baz fiyat aralığında olduğuna ve ilgili fiyat adımına dikkat edilmeli, fiyatlarda kuruşlu değerlerin de yer alacağı göz önünde bulundurulmalıdır.

Örnek: TL yapısında 3000 adet (3 lot) hisse senedi olan bir yatırımcı YTL yapısında satış yaparken emrini 3 adet (3 lot) olarak ve uygun fiyat adımlarında vermelidir.

Emir Girişinde Kullanılan Önyüzün Özelliklerini Tanıma: YTL yapısında verilecek emirlerin fiyatlarında kuruş hanelerinin kullanılması gerekebileceğinden aracı kurumlarca emir girişi için kullanılan sistemin kullanıcı önyüzünün özellikleri ve kuruşlu fiyatlarla emir girişi yöntemi hakkında yatırımcıların yeterli bilgiye sahip olmaları hatalı emir girişinin önlenmesi açısından önem taşımaktadır. Özellikle, serbest fiyatlı hisse senedi sıralarındaki emir girişlerinde fiyatın doğru olarak girilmesi hususunda yatırımcıların azami özeni göstermeleri ve emir bilgilerinin doğru olduğundan emin olunmadan emrin gönderilmemesi gerekmektedir.

Örnek: Serbest fiyatlı bir hisse senedinde 5,50 YTL fiyatlı bir emir vermek isteyen yatırımcı, kullandığı arayüz aracılığıyla yapacağı emir girişinde fiyat alanına, kuruş hanesini ayırmadan, sehven 550 YTL yazarak sisteme gönderirse sistem serbest fiyatlı hisse senedi sıralarına gönderilen emirlere marj kontrolü yapmadığından yatırımcı gerçekte göndermek istediğinden yüz kat büyük fiyatlı bir emri yanlışlıkla sisteme göndermiş olacaktır.

Küsurat Miktarlar: Küsurat olarak tanımlanan, bir lottan küçük miktarlardaki hisse senetlerinin bu yıl sona ermeden alım satımının yapılarak miktarların lot haline getirilmesi yatırımcıların portföylerini YTL'ye geçiş sonrası Borsa'da işlem göremeyecek miktarlardan arındırmaları açısından önem taşımaktadır. YTL uygulaması ile birlikte 1.000.000 TL nominal değerden küçük miktarlarda YTL'ye dönüşen hisse senetleri Borsa'da işlem görmeyecek, ancak Borsa dışı lot altı işlemleri aracılığı ile değerlendirilebilecektir.

Burada dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da TL yapısında yatırımcıların hesaplarında tam lota karşılık gelmesine rağmen YTL yapısına geçildiğinde kendiliğinden küsurata dönüşebilecek miktarlardaki Petrokent ve İş Bankası A Tertibi hisse senetleridir. Bu konu yukarıda, ilgili bölümde açıklanmıştır.

- **YTL'ye geçiş ile birlikte İMKB endekslerinde herhangi bir değişiklik olacak mı?**

İMKB endekslerinde YTL'ye geçişten kaynaklanan bir değer değişikliği söz konusu olmayacaktır. Endekslerin hesaplama formüllerinde yer alan değerler hem payda hem de paydada yer aldığından YTL'ye göre yapılacak düzeltme sonucunda YTL'deki ilk işlem günü endeks değerlerinin değişmeden TL'deki son işlem günü değerlerinin devamı olarak hesaplanması mümkün olacak ve süreklilik sağlanacaktır.

2. Tahvil ve Bono Piyasası

- **YTL'ye geçişle birlikte devlet tahvili ve hazine bonosunun fiyatları ne olacak? Menkul kıymet oranlarında değişiklik olacak mı?**

Fiyat: Yeni Türk Lirası'nın (YTL) kullanılması ile beraber devlet tahvili ve hazine bonosunun fiyatları, anapara değeri 100 YTL olacak şekilde ve virgülden sonra 3 hane olarak hesaplanacaktır. (Halen anapara değeri 100.000TL olacak şekilde ve virgülsüz olarak hesaplanmaktadır)

Oran: YTL kullanılması ile beraber oranların gösteriminde herhangi bir değişiklik olmayacaktır; YTL sonrasında oranlar mevcut sistemde olduğu gibi virgülden sonra 2 hane olarak kullanılacaktır.

Örnek 1: TRT071205T12 kodlu vadesi 07.12.2005 tarihinde dolacak olan menkul kıymetten, 03.01.2005 tarihinde almak istemeniz durumunda 26,20 orana karşılık gelen 100.000 nominal bedelli menkul kıymetin fiyatı 80.475 TL. iken; YTL'ye geçiş sonrasında **26,20** orana karşılık gelen 100 nominal bedelli menkul kıymetin fiyat **80,475** YTL (80YTL ve 47,5 yeni kuruş) olacaktır. Bu menkul kıymetin vade sonunda yani 07.12.2005 tarihinde elinize geçecek tutar ise 100 YTL olacaktır.

- **YTL'ye geçişle birlikte Amerikan doları ve euro ödemeli devlet tahvili ve hazine bonosunun fiyatlarında değişiklik olacak mı?**

Döviz ödemeli menkul kıymetlerin piyasa fiyatları döviz üzerinden olduğundan YTL etkisi olmamakla beraber piyasa fiyatlarının ilanında yeknesaklık sağlanması açısından halen 100.000 dolar ve 100.000 euro üzerinden ilan edilen piyasa fiyatları 100 dolar ve 100 euro ve virgülden sonra üç hane olacak şekilde ilan edilecektir.

- **Repo işlemlerinde oran gösteriminde değişiklik olacak mı?**

Repo işlemlerinde oranların gösteriminde ve hesaplanmasında herhangi bir değişiklik olmayacak, mevcut sistemde olduğu üzere virgülden sonra 2 hane kullanılacaktır.

- **İMKB Tahvil ve Bono Piyasasına emir iletmek istersem minimum ve maksimum emir büyüklüğü ne olacak?**

İMKB Tahvil ve Bono Piyasası emir büyüklükleri mevcut tutarların milyona bölünmüş haliyle uygulanacaktır. Buna göre minimum 1.000.000.000 TL tutarındaki bir emir YTL'ye geçişten sonra 1.000 YTL olarak iletilecek, maksimum ise 10.000.000.000.000 TL tutarındaki bir emir YTL'ye geçiş ile 10.000.000 YTL olarak iletilecektir.

- **01 Ocak 2005 tarihinden önce İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında yapmış olduğum ve henüz takası yapılmamış işlemlerim YTL'ye çevrilecek mi? Ödemeler YTL üzerinden mi yapılacak?**

Aracı kurum ve bankalar aracılığıyla İMKB Tahvil ve Bono Piyasası'nda 01 Ocak 2005 tarihinden önce TL. üzerinden yatırımcılar tarafından yapılmış tüm işlemler; 01.01.2005 tarihinden itibaren YTL'ye geçişle beraber YTL'ye dönüştürülerek Yeni Türk Lirası olarak virgülden sonra 2 hane Yeni Kuruş ile birlikte takip edilecektir.

01.01.2005 tarihinden önce TL. üzerinden yapılmış olmakla birlikte vadesi 01.01.2005 tarihinden sonra dolan işlemlerin ödemeleri YTL. üzerinden yapılacaktır.

- **01 Ocak 2005 tarihinden önce satın aldığım devlet tahvili ve hazine bonolarımın vadesi 01 Ocak 2005 tarihinden sonra dolacak ise bana ödeme YTL üzerinden mi yapılacak?**

01 Ocak 2005 tarihinden önce alınmış olup vadesi 01 ocak 2005 tarihten sonra dolacak tüm menkul kıymetlerin ödemesi YTL üzerinden yapılacaktır. Örneğin 21.10.2004 tarihinde, vadesi 26 Ekim 2005 tarihinde dolacak olan 10.000.000.000 TL. nominal değerinde hazine bonosu almış bir yatırımcıya vade sonunda 10.000 YTL ödenecektir.